

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/76/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115226911
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4115226911.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobkyne: P. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom R., K. XXX/X, zast. BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, proti žalovanému: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, zast. LawService, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. 01. 2019 č. k. 16C/83/2015-373, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a druhoinsštančného konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobou zo dňa 04. 09. 2015 sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v okrese N., v obci R., v katastrálnom území R., parcely registra „C“, zapísanej na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX orná pôda o výmere XXXX m² (ďalej len „nehnuteľnosť“). Dôvodil, že žalobkyňa dňa 14. 10. 2016 doručila súdu späťvzatie žaloby a žiadala konanie zastaviť, nakoľko od podania žaloby došlo na základe protestu prokurátora k zrušeniu rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. XXXX/XXXX zo dňa 24. 07. 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného, pretože správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené. Preto uznesením zo dňa 07. 08. 2017 č. k. 16C/83/2015-223 konanie zastavil a žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. 05. 2018 č. k. 6Co/250/2017-267 jeho rozhodnutie v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom vyslovil názor, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí o trovách konania neuviedol, či a akým spôsobom žalovaný zavinil potrebu späťvzatia žaloby a následného zastavenia konania, a tiež sa nezaoberal pri rozhodovaní o trovách konania možnou aplikáciou ust. § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 256 ods. 1 CSP a v tomto smere podal rozsiahly teoreticko právny výklad. Dospel k záveru, že žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania, keď zobrala žalobu späť bez procesného zavinenia žalovaným, v dôsledku čoho žalovanému patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobkyni. Mal za nepochybné, že žalovaný bol v čase pred vydaním uznesenia o zastavení konania v konaní zastúpený právny zástupcom, ktorému preto prináleží odmena za úkony vykonané v konaní. Konštatoval, že na Okresnom súde Nitra je vedených niekoľko konaní o náhrade trov v súvislosti s výkupom pozemkov pod závodom na výrobu automobilov značky Land Rover - Jaguar, preto poukázal v otázke náhrady trov konania na nález

Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 03. 2018 č. k. II.ÚS 569/2017-46 a závery vyplývajúce z odôvodnenia tohto nálezu, z ktorých vychádzal i pri rozhodovaní v danej veci. Dodal, že žalobkyňa v dôsledku prechodu jej vlastníckeho práva na spoločnosť MH Invest, s.r.o. v období na prelome februára a marca 2016 na základe kúpnej zmluvy č. XXXXX/XXXX/XXXX/R./XXX/XXXX zo dňa 02. 03. 2016 stratila aktívnu vecnú legitímáciu v konaní a právny záujem na určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti a už v tom okamihu mala vziať svoju žalobu späť, čím by nedošlo k vzniku trov právneho zastúpenia žalovaného. Za irelevantné považoval tvrdenie žalobkyne, že dôvod, pre ktorý tak neučinila, bolo podanie správnej žaloby žalovaným na Krajskom súde v Nitre, pretože právny stav približne 7 mesiacov pred späťvzatím žaloby bol taký, že žalobkyňa už nebola vlastníčkou nehnuteľnosti a na tom nič nezmenilo ani podanie správnej žaloby žalovaným v snahe zvrátiť rozhodnutia Okresného úradu Nitra o vyhovení protestu prokurátora. Žalobkyňa tak nemohla dôvodne tvrdiť, že jej právne postavenie bolo neisté a preto nevzala žalobu skôr späť, obzvlášť nie v čase, keď už nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Ustálil, že žalovaný procesne nezavinil späťvzatie žaloby žalobkyňou a keďže v danej veci neexistovali ani dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujú nepriznanie náhrady trov konania niektorej zo strán, nebol daný právny dôvod, pre ktorý by žalovaný nemal mať voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania, keď prejednávaná vec nemala taký výnimočný charakter, ktorý by odôvodňoval aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Navyše ani strany sporu vo svojich vyjadreniach k aplikácii § 257 CSP neuvádzali žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa a zhodne tvrdili neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v danom spore.

3. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zmeny a priznania jej nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 569/2017-46 zo dňa 20. 03. 2018 (ďalej len „Nález“), v zmysle ktorého stále platí, že ak sa pre správanie žalovaného vzala späť žaloba, ktorá bola podaná dôvodne, je žalovaný povinný nahradiť trovy konania, pretože nesporne zavinil zastavenie konania. Uviedla, že nárok na náhradu trov konania je procesnoprávnym nárokom a preto je potrebné otázku, kto zavinil zastavenie konania posudzovať z procesného hľadiska, pričom v konaní kvalifikovane ozrejmla príčinnú súvislosť medzi späťvzatím žaloby a správaním žalovaného, pre ktoré došlo k zastaveniu konania. Podotkla, že v prípade právneho úkonu, ktorým bolo porušené predkupné právo štátu podľa zák. č. 175/1999 Zb. ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 OZ, na ktorú súd prihliada. K argumentom súdu prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia jeho uznesenia uviedla, že žalovaný podal dňa 23. 02. 2016 na Okresný súd Bratislava V. (vec následne postúpená Okresnému súdu Nitra a konanie vedené pod sp. zn. 10C/116/2016) žalobu proti nej o určení vlastníckeho práva k identickej nehnuteľnosti a žalovaný ňou obnovené vlastnícke práva k nehnuteľnosti ďalej spochybňoval aj napriek tomu, že v danej veci bolo rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odboru opravných prostriedkov č. UPo 29/2016-4/To OU-NR-OOp-2016/005701-4 zo dňa 26. 01. 2016, právoplatné dňa 10. 02. 2016 potvrdené rozhodnutie o vyhovení protestu prokurátora, ktoré však žalovaný napadol žalobou zo dňa 25. 01. 2016 a domáhal sa preskúmania a zrušenia rozhodnutia. Pokiaľ by správny súd žalobe žalovaného vyhovel, v tomto súdnom konaní by naďalej uplatňovala nárok na určení svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom absolútne neplatnej kúpnej zmluvy so žalovaným. Zastala názor, že neobstojí záver súdu, že v dôsledku právoplatného rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora mala zobrať žalobu späť hneď, ako sa dozvedela, že žalovaný podal žalobu, ktorou uvedené rozhodnutie žiadal zrušiť a zároveň určovacou žalobou žiadal priznať vlastnícke právo. Nesúhlasila tiež so záverom, že zavinila zastavenie konania späťvzatím žaloby a žalovaný späťvzatie žaloby svojim správaním nezavinil. Ako dôvody uviedla, že žalovaný ju opakovane oslovoval a presviedčal na uzatvorenie absolútne neplatnej kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol prevod jej vlastníckeho práva k nehnuteľnosti; žalovaný v snahe získať neprímeraný zisk, navrhol uzatvorenie absolútne neplatnej kúpnej zmluvy; žalovaný jej predložil na podpis vopred vypracovanú absolútne neplatnú kúpnu zmluvu, ktorú prokurátor v záujme zachovania zákonnosti protestoval v katastrálnom konaní; s protestom prokurátora súhlasila a konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalovaného žiadala zastaviť; žalovaný nesúhlasil s rozhodnutiami správnych orgánov a obštrukčným spôsobom odmietal vrátiť jej vlastnícke právo nadobudnuté absolútne neplatnou kúpnu zmluvou. Za extrémne nespravodlivý označila záver, že má znášať nielen svoje trovy tohto dôvodne začatého konania, keď ochranu jej poskytol iný štátny orgán, ale tiež trovy žalovaného. Uzavrela, že zastavenie konania v predmetnej veci procesne zavinil žalovaný, a to svojim správaním v príkrom rozpore so zákonom, v dôsledku ktorého na ochranu jej práv začal konať ďalší orgán ochrany práva - prokurátor.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie žalobkyne, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť podľa § 388 CSP, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

7. Podľa čl. 2 ods. 1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

8. Podľa čl. 4 ods. 1 CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, práva vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanie právnej veci.

9. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 4 ods. 2).

10. V súdnej veci ide už v poradí o druhé rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania strán sporu po tom, čo jeho zastavujúce uznesenie zo dňa 07. 08. 2017 č. k. 16C/83/2015-223, vo výroku, ktorým bola žalobkyňa priznaná náhrada trov konania bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 05. 2018 č. k. 6Co/250/2017-267 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie pre jeho nepreskúmateľnosť. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, okrem iného, poskytol i obširny teoretickoprávny výklad zásad pri aplikácii § 256 CSP v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania, ktoré bolo zastavené, ako i § 257 CSP, predstavujúceho výnimku zo zásady zodpovednosti za zavinenie, obsiahnutú v § 256 CSP. Keďže odvolací súd i naďalej na týchto svojich záveroch, ako na stále platných zotrúva, duplicitne ich opakovať nebude a v ďalšom len na ne poukazuje.

11. Z hľadiska skutkového niet sporu o tom, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu 04. 09. 2015 domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v kat. úz. R., parcely registra C, zapísanej na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX - orná pôda o výmere XXXX m². Po podaní žaloby došlo k podaniu protestu prokurátora proti rozhodnutiu Okresného úradu N., katastrálny odbor zo dňa XX. 07. XXXX č. M ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k tejto nehnuteľnosti v prospech žalovaného na základe kúpnej zmluvy. Okresný úrad N., katastrálny odbor, protestu prokurátora vyhovel rozhodnutím zo dňa 02. 11. 2015 č. UP 31/2015-9, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor opravných prostriedkov zo dňa 26. 01. 2016, č. Upo 29/2016-4/To, OU-NR-OOP-2016/005701-4 s právoplatnosťou dňa 10. 02. 2016. Správny orgán dospel k záveru, že vlastnícke právo k pozemku nebolo na žalovaného platne prevedené pre absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy a do katastra nehnuteľností opäť bola zapísaná žalobkyňa ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti. Poukazujúc na tieto skutočnosti žalovaná dňa 14. 10. 2016 doručila súdu prvej inštancie späťvzatie žaloby a žiadala konanie zastaviť.

12. Úvodom odvolací súd poznamenáva, že na Okresnom súde Nitra bolo vedených množstvo totožných konaní, v ktorých sa fyzické osoby domáhali voči žalovanému určenia ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vyvodzovaného z neplatných kúpnych zmlúv a ktoré po späťvzatí žalôb boli zastavené, keď po podaní žalôb došlo na základe protestu prokurátora, k zrušeniu rozhodnutí OÚ NR o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech žalovaného. V súvislosti s rozhodovacou činnosťou prvoinštančného súdu a trovách týchto konaní pre odvolanie niektorej zo strán sporu, resp. oboch strán sporu boli na Krajskom súde v Nitre ako odvolacom súde rovnako tak vedených viacero odvolacích konaní, v ktorých odvolacie senáty prijali odlišné právne názory k otázke náhrady trov konania v týchto skutkovo obdobných veciach. Táto skutočnosť bola i jedným zo zásadných dôvodov, pre ktoré Ústavný súd SR svojimi nálezmi rozhodol, že základné právo sťažovateľov (buď konkrétnej fyzickej osoby ako žalobcu alebo žalovaného) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

bolo označeným uznesením Krajského súdu v Nitre porušené, toto zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (sp. zn. I.ÚS 153/2018 zo dňa 30. 11. 2017, I. ÚS 168/2018-22 zo dňa 10. 10. 2018, II. ÚS 569/2017-46 zo dňa 20. 03. 2018, III. ÚS 98/2018-38 zo dňa 02. 05. 2018, III. ÚS 298/2018-33 zo dňa 28. 11. 2018, II. ÚS 261/2018-43 zo dňa 10. 01. 2019, II. ÚS 338/2018-30 zo dňa 06. 12. 2018, I. ÚS 222/2019-46 zo dňa 20. 08. 2019, I. ÚS 225/2019-41 zo dňa 20. 08. 2019 a IV. ÚS 614/2018-36 zo dňa 20. 08. 2019). V tomto smere konšatoval, že zmena právneho názoru vysloveného skoršími súdnymi rozhodnutiami v obdobnej veci bez akéhokoľvek vysvetlenia zo strany súdu sa javí ako arbitrárnosť (svojevôľa) a je zásahom do princípu právnej istoty ako súčasťou právneho štátu, keďže tento princíp predpokladá, že skutkovo obdobné veci budú obdobne právne posudzované. Preto diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť krajského súdu o tej istej právnej otázke je ústavne neudržateľná, pričom riešenie tohto problému a zjednotenie rozhodovania je v pôsobnosti krajského súdu. V nadväznosti na závery ústavného súdu, vyslovené v jeho nálezoch občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Nitre na svojom zasadnutí dňa 06. 02. 2020 prijalo zjednocujúce stanovisko v znení: „Vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené vysloviť záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva“.

13. O takýto prípad ide v preskúmvanej veci. Už Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 569/2017 zo dňa 20. 03. 2018 týkajúcom sa obdobnej veci (len iný žalobca ako vlastník iného pozemku v analogických súvislostiach) uviedol, že v čase podania určovacej žaloby žalobca nemal inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv, a preto treba z procesného aspektu urobiť záver, že žaloba bola podaná dôvodne (hmotnoprávna dôvodnosť žaloby sa v danom prípade neskúma a neposudzuje). Postoj žalovaného bol po celý čas trvania konania nezmenený, keď so žalobou nesúhlasil. Skutočnosť, že žalobca prestal mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení v dôsledku zrušenia rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva žalovaného na základe protestu prokurátora nemožno hodnotiť ako procesné zavinenie žalovaného na potrebe späťvzatia žaloby a následného zastavenia konania. Zdôraznil potrebu dôsledného rozlíšenia medzi procesným zavinením žalovaného na potrebe podať žalobu, čo nesporne zavinil s ohľadom na jeho negatívny postoj vo veci samej a jeho procesným zavinením na potrebe vziať žalobu späť. Dodal tiež, že porušenie žalobcom tvrdeného predkupného práva štátu v nijakom prípade nemohol zaviniť žalovaný, čo nespochybňuje ani tvrdenie žalobcu, že o predkupnom práve v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy nevedel. Rovnako tak ústavný súd vo svojich neskorších nálezoch sp. zn. IV. ÚS 614/2018, sp. zn. I. ÚS 222/2019 a sp. zn. I. ÚS 225/2019, všetky zo dňa 20. 08. 2019 zhodne konšatoval, že z procesného aspektu je potrebné urobiť záver, že žaloba bola podaná dôvodne, pretože v čase podania určovacej žaloby žalobca (žalobkyňa) nemal inú právnu možnosť domôcť sa ochrany svojich práv. Zároveň tiež uviedol, že k späťvzatiu žaloby žalobcu viedli objektívne dôvody - protest prokurátora, na ktorý strany sporu nemali dosah, ale v dôsledku ktorého bola zabezpečená ochrana vlastníckeho práva žalobcu, čím odpadol predmet žaloby. Je preto opodstatnený záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

14. Posudzujúc danú vec vo svetle týchto záverov, ktoré si odvolací súd v plnom rozsahu osvojil a ktoré sa presadia i v tomto konaní, je tak zrejmé, že žalobkyňa v čase podania žaloby zvolila jedinou právnu možnosť na ochranu svojich práv, a teda z procesného hľadiska jej žaloba bola podaná dôvodne, pričom k späťvzatiu žaloby pristúpila po tom, čo na protest prokurátora došlo k zrušeniu rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalovaného. Boli to tak objektívne dôvody vedúce ju k späťvzatiu žaloby, ktoré preto nemožno kvalifikovať ako jej procesné zavinenie na zastavení konania. Rovnako tak odvolací súd na strane žalovaného nezistil jeho procesné zavinenie na potrebe späťvzatia žaloby a zastavení konania z totožných dôvodov ako u žalobkyne (protest prokurátora). Za danej situácie, keď žiadnej zo strán nemožno pričítať na ťarchu procesné zavinenie na zastavení konania je preto namieste záver, že stranám sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, ako riešenie, ktoré nepopiera zmysel a účel ust. § 256 ods. 1 CSP a má na zreteli predovšetkým spravodlivosť osobitne zvýraznenú v čl. 2 ods. 1 CSP a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. S ohľadom na tento záver do úvahy už neprichádzalo posudzovanie prípadnej aplikácie § 257 CSP na daný prípad.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným v enunciiate tohto rozhodnutia.

16. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania s ohľadom na ich čiastočný úspech v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).